

Asia: VN/34526/2022

Lausuntopyyntö luonnokseksi ympäristöministeriön asetukseksi rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmusten sisällöstä

Lausunnonantajan lausunto

Huomionne asetusluonnoksen pykälistä 4, 5, 7 ja 8 sekä liitteistä 1 ja 2.

-

Huomionne asetusluonnoksen pykälistä 5 ja 6.

-

Huomionne asetusluonnoksen pykälistä 9 ja 10 sekä liitteistä 3 ja 4.

-

Huomionne pykälistä 13 ja 14.

-

Tulisiko asetuksessa säätää rakennusten geometriasta tarkemmin?

-

Muut huomionne asetusluonnoksen pykälistä.

-

Rakennuksen ydintiedot

Onko listassa listattu riittävästi viranomaisten tarvitsemia tietoja?

En osaa sanoa

Onko liitteistä tai asetuksen pykälistä jäänyt pois keskeinen viranomaisissa tarvittava tieto? Onko liitteistä tai asetuksen pykälistä jäänyt pois keskeinen viranomaisissa tarvittava tieto?

En osaa sanoa

Mikäli vastasitte edelliseen kyllä, kertokaa mikä tieto puuttuu sekä miksi ja mihin sitä tarvitaan? Jättäkää vastaus tyhjäksi mikäli ette vastanneet kyllä.

-

Asetusluonnoksessa on ehdotettu, että IFC-muotoisen tiedoston vähimmäisversio olisi 4.3. Huomionne IFC:n versiosta.

-

Tulisiko jostain tietomallin osasta, rakenteesta tai tiedosta olla tarkempaa sääntelyä tai ohjeistusta?

-

Muut huomiot

Huomionne asetuksen perustelumuistiosta.

-

Muut mahdolliset huomionne.

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry kiittää mahdollisuudesta lausua asetusluonnokseen koskien rakentamisen suunnitelmamallien ja viranomaiskatselmuksen sisältöä.

MTK muistuttaa, että esitetyt vaatimukset tulee perustua lakiin ja niiden vaikutukset tulee arvioida.

MTK suhtautuu kriittisesti asetusluonnoksen tarkkuustasoon kerättävien ja mallinnettävien tietojen osalta. Voimassa oleva asetus rakentamista koskevista suunnitelmista ja selvityksistä (216/2015, pääpiirustusasetus) säätelee asemapiirroksiin sisällytettävät tiedot. Mikäli asemapiirros ja tämän asetuksen mukainen tietomalli ovat ristiriidassa, niin asemapiirros syrjäyttää tietomallin hierarkiassa. Mahdollisia poikkeavuuksia tai epä johdonmukaisia tietotarpeita tällä asetuksella asemapiirroksen ja tietomallin välille ei tule lisätä.

Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä määrittelee, että tiedon keräämisen tarkoituksena on käyttää sitä laissa säädettyihin olennaisiin viranomaiskäyttötarkoituksiin. Lisäksi laki määrittelee julkisesti julkaistavat tiedot. Nämä ovat vähimmäistiedot tarpeellisten viranomaisten perusteltuun käyttötarpeeseen osoitettujen tietojen lisäksi.

MTK pitää erityisen tärkeänä, että asetuksella määriteltäville tietomallitarpeille tulee olla selkeät perustelut ja tietomalleilla tulee olla selkeä lisäarvo olemassaololle. Tietomalliin kerättävillä tiedoilla täytyy olla myös selkeä käyttötarkoitus, ei ole tarkoituksenmukaista kerätä tietoa jolla ei ole viranomaistoiminnalle lisäarvoa tai tiedolla ei ole varsinaista hyödyntämistarkoitusta. Lisäksi tietomallissa mallinnettävien tietojen tulee olla selkeästi ja yksiselitteisesti mallinnettavissa. Asetusluonnoksessa olevia kaikkia mallinnettavia tietoja ei välttämättä pystytä mallintamaan tai se

on haasteellista ja epäselvää muodoltaan, mikä itsessään kyseenalaistaa tiedon tarkoituksenmukaisen hyödyntämisen ja lisäarvon. MTK muistuttaa, että rakentamislain 72 §:n ja 73 §:n tahtotilan mukaisesti tiedot on tarkoitettu viranomaiskäyttöön rajapintojen kautta. MTK:n mielestä vain viranomaistoiminnalle välttämättömimmät ja tarpeelliset tiedot mallinnettaisiin, kuitenkin pois lukien kansallisen ja väestöllisen turvallisuuden kannalta oleelliset tiedot.

MTK kiinnittää huomiota asetuksen 7§:n poikkeavaan rakenteeseen suhteessa muihin sekä sen laajaan luetteloon. Muiden tietomallien osalta tarvittavat tiedot on määritelty erillisellä liitteellä, mikä on MTK:n mielestä tarkoituksenmukaisempaa. MTK:n mielestä 7 §:n luetteloa tulee karsia vain viranomaistoiminnalle välttämättömiin ja tarpeellisiin tietoihin, joita voidaan arvioida olevan 7 §:n 1-5 kohdat.

MTK kiinnittää huomiota ettei asetusluonnoksessa tarkastella ja arvioida tiedonmistäjyyttä kerättävien, tallennettavien ja julkaistavien tietojen osalta. Yksityiskohtainen tieto ilman tarveperusteita viranomaistoiminnalle on omaisuudensuojan toteutumisen kannalta harmaalla alueella. MTK katsoo, että yksityiskohtaiset tiedot suunnitelmamalleissa voivat olla myös salassapidettäviä. Erilaisten tietojen yhdistäminen voi myös ylittää tietosuojarajan.

MTK pitää välttämättömänä ja tärkeänä sitä, että julkisuuslain ja henkilötietojen suojaa koskevien sekä niitä yhteensovittavien säännösten toimivuus arvioidaan huolellisesti asetusvalmistelussa. MTK huomauttaa, että haasteet eivät liity vain julkisuuslain ja henkilötietojen suojaa koskevan lainsäädännön keskinäiseen suhteeseen, vaan merkittävä osa laajempaa kokonaisuutta on myös rakennetun ympäristön tietojen saatavuuteen ja paikkatietoihin liittyvä lainsäädäntö. MTK on kiinnittänyt toistuvasti huomiota siihen, että Suomessa ei ole riittävän selvästi ja kokonaisvaltaisesti tarkasteltu henkilötietojen suojasta, julkisten tietojen saatavuudesta ja julkisuuslain julkisuusperiaatteen yhteensovittamisesta aiheutuvia ristiriitatilanteita. MTK pitää tarpeellisena, että nämä kaikki kolme näkökulmaa otetaan huomioon.

Esimerkkinä henkilötiedon määritelmää koskevasta epäselvyydestä MTK mainitsee, että esimerkiksi metsiä koskevien, avoimesti saatavilla olevien julkisten ympäristötietojen osalta keskusteltua on herättänyt se, onko kiinteistötunnusta pidettävä henkilötietona. MTK pitää selvänä, että kiinteistötunnus on henkilötieto, sillä kiinteistötunnus on vaivatta yhdistettävissä luonnolliseen henkilöön, minkä lisäksi kiinteistötunnusta tyypillisesti käytetään nimenomaan kiinteistön omistajan selvittämiseen. Kiinteistötunnus on varsin samankaltainen tunnistetieto kuin auton rekisterinumero, joka on henkilötieto.

MTK tukee tavoitetta sujuvasta ja kustannustehokkaasta lupakäsittelystä, mikä on lopulta kaikkien osapuolien etu, kunhan edellä mainitut asiat huomioidaan.

Ikonen Juho
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry